

**РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЖАЛБАТА
СРЕЩУ РЕВИЗИОННИЯ АКТ**

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 159 от ДОПК

I. РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ДЕЛОТО

Разглеждането на делото обхваща съвкупността от процесуалните действия на съда и на страните, състоящи се в подготовка на делото, събиране на доказателства и устни състезания. Тези действия се извършват публично – в открити съдебни заседания, които с оглед разнородната практика на съдиите в административните съдилища се предхождат или не от т.нар. ”концентрирано начало” (концентриране на действията, насочени към изясняване на спора от фактическа страна и към определяне на спорния предмет чрез предявяване на различни искания и възражения). Следва да се има предвид, че за разлика от ГПК, дори и при приложение на концентрираното начало от съответния съдебен състав, тези възможности на страните не се преклудират, т.к. съдът, като инстанция по същество е длъжен максимално да изясни фактическата обстановка.

Съдът напътства страните за възможността да се извършат тези действия в определен срок.

II. ДОПУСТИМИ ДОКАЗАТЕЛСТВА

По силата на чл. 171, ал. 1 от АПК, доказателствата, събрани редовно в производството пред административния орган, имат сила и пред съда. В случай, че жалбоподателят направи доказателствени искания и представи или посочи нови доказателства, на основание чл. 144, ал. 1 от ГПК се предоставя срок за изразяване становище по тях.

В случай, че жалбоподателят не стори това съдът не следва да прилага чл. 171, ал. 4 от АПК, т.к. това, че ангажираните доказателства са недостатъчни или не доказват твърдението на жалбоподателя не поражда задължение на съда за даване на указания за представяне на допълнителни доказателства, защото в този случай би се стигнало до нарушаване на принципа на равнопоставеност на страните в процеса (в същия смисъл е и Решение № 3511 от 17.03.2009г. по адм. д. № 13225/2008г., I отд. на ВАС).

РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЖАЛБАТА СРЕЩУ РЕВИЗИОННИЯ АКТ

Основно правило, въведено с ДОПК, е, че в съдебното производство по обжалване на ревизионния акт са недопустими свидетелски показания. Изключение от това правило са случаите на чл. 57, ал. 2 ДОПК, когато сведенията от значение за ревизията изхождат от трето лице, което дава писмени обяснения за тях. Съдът организира събирането на доказателствата, посочени изрично в жалбата. Представяне на нови доказателства от страните в хода на производството е допустимо с тази особеност, че ако същите са могли да бъдат представени още във фазата на административното производство, представилата ги страна дължи разноските за делото, независимо от неговия изход. Това е своеобразна санкция, която има за цел да стимулира жалбоподателя и решаващия орган да събират и представят всички известни им доказателства в един по-ранен етап на обжалване на ревизионния акт - в административната фаза на това производство.

Първоинстанционният съд служебно следи за спазването на постигнатото във фазата на административното обжалване споразумение (ако има такова) между страните относно доказателствата. Съгласно чл. 154, ал. 3 ДОПК за доказателствата, за които е постигнато споразумение, не се допускат нови доказателства за опровергаването или потвърждаването им в производството по съдебното обжалване.

III. СЪСТАВ НА СЪДА, СТРАНИ И ПРОЦЕСУАЛНИ ДЕЙСТВИЯ

Административният съд разглежда жалбата с участие на страните, като заседава в състав от един съдия. Участието на прокурор не е задължително, но той може да встъпи в производството, когато намери това за необходимо в защита на държавен или обществен интерес.

При разглеждането на жалбите се призовават решаващият орган и жалбоподателят. Възможността за упълномощаване в съдебния процес е регламентирана в чл. 10, ал. 4 от ДОПК.

Ако в същия съд са образувани дела по жалби от други лица срещу техни установени с обжалвания ревизионен акт задължения, съдът може по своя инициатива или по искане на някоя от страните да ги обедини в едно производство за общо разглеждане и решаване.

**РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЖАЛБАТА
СРЕЩУ РЕВИЗИОННИЯ АКТ**

Разпоредването за връчване на преписи от оспорването е първото процесуално действие на съда, след като същият е преценил, че жалбата е допустима (чл.163 и сл. от АПК). С призовката за насрочване на делото,(но не винаги), съдът предоставя възможност в 14 дневен срок за изразяване на становище по жалбата и по направените с нея доказателствени искания, в случай, че има такива. Възползването от тази процесуална възможност следва да се остави отново на преценката на процесуалния представител по делото. Заедно с това, (но не винаги), с призовката за насрочване на делото, съдът възлага изпълнение на съдебни задължения, като попълване на преписката с четливи доказателства, с липсващи такива, с описи, доказателства, свързани с компетентността на органите, възложили ревизионното производство, съответно - издали обжалвания ревизионен акт и т.н.). Изпълнението им е задължително, като в случай, че предоставения от съда срок е недостатъчен следва да се иска нов, преди неговото изтичане.

В първото открито съдебно заседание се изразява становище по хода на делото, по жалбата и по доказателствата. Решаващият съдебен състав, в случай, че не е сторил това в закрито съдебно заседание, докладва жалбата, посочва обстоятелствата, от които произтичат претендираните права и възражения, как се разпределя доказателствената тежест и т.н.

Тежестта на доказване е правото и задължението на съда да приеме за неслучил се всеки факт, за чието съществуване няма доказателствата (чл.170 от АПК).

Доказателствата са предвидените и уредени от закона източници на сведения за подлежащи на доказване факти.

Представянето на административната преписка заедно с оспорването е и първото доказване по делото, затова в закритото или в първото заседание съдът следва да приеме представените с нея писмени доказателства. Те могат да бъдат оспорени по реда на ГПК, поради което процесуалният представител на НАП следва да преценява във всеки един момент от делото какви доказателства - с оглед възраженията, е необходимо допълнително да събере и представи, или да поиска събирането им, или представянето им пред съда.

Макар и да не може служебно да събира доказателства, съдът е длъжен да указва на страните, че за някои правнозначими факти могат да не сочат доказателства.

Трайната практика на Върховният административен съд, по отношение на новите доказателства е в следния смисъл:

**РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЖАЛБАТА
СРЕЩУ РЕВИЗИОННИЯ АКТ**

В разпоредбата на чл. 158 от ДОПК са визирани особените правила за доказателствата в съдебното производство, поради което се налага извода, че са допустими всички останали доказателства и доказателствени средства, като тяхната доказателствена стойност, с оглед разпоредбата на § 2 от ДР на ДОПК се преценява съгласно правилата на ГПК. Именно във връзка с доказателствената тежест в процеса, жалбоподателите, обичайно, в хода на административното и съдебно обжалване депозират допълнителни доказателства, които макар и частни такива следва да се оспорват по надлежния процесуален ред от процесуалния представител на НАП. С оглед разпоредбата на чл. 180 и 181 от ГПК частния документ съставлява доказателство за това, че лицата са го подписали и изявленията са направени от тях. Датата и съдържанието на документа се преценява с оглед останалите доказателства по делото. Именно във връзка с това си задължение съдът е изложил подробни мотиви и е обсъдил всички събрани и неоспорени по делото доказателства изцяло и в тяхната съвкупност. Въз основа на този анализ съдът е достигнал до законосъобразни правни изводи (Напр. Решение № 1208 от 29.01.2010 г. по адм. д. № 11246/2009 г., I отд. на ВАС).

По аргумент от чл. 54, ал. 1 и ал. 3, изр. 2-ро от ДОПК, копия от извлечения от технически носители по делото, които не е ясно от кого са подписани и какво е неговото качество по отношение на жалбоподателя или свързано с него трето лице (доставчик, контрагент) нямат доказателствена стойност, освен ако не се съдържат в компютрите или в други технически носители, намиращи се на мястото, където тези лица упражняват дейността си, където съхраняват или водят счетоводството си. В същия смисъл е и трайната практика на ВАС / Решение № 2660 от 26.02.2010 г. по адм. д. № 11067/2009 г., I отд. на ВАС, Решение № 2570 от 25.02.2010 г. по адм. д. № 12689/2009 г., I отд. на ВАС, Решение № 9594 от 08.07.2010 г. по адм. д. № 2907/2010 г., I отд. на ВАС, Решение № 3116 от 10.03.2010 г. по адм. д. № 728/2009 г., I отд. на ВАС, Решение № 1163 от 01.02.2006 г. по адм. д. № 4316/2005 г., I отд. на ВАС и Решение № 8812 от 11.10.2005 г. по адм. д. № 605/2005 г., I отд. на ВАС, Решение № 7073 от 18.07.2005 г. по адм. д. № 8237/2004 г., I отд. на ВАС/.

IV. НЕДОПУСТИМОСТ ЗА ДОКАЗВАНЕ

Жалбоподателят може да се домогва да докаже факти и обстоятелства във всички случаи, с изключение на случаите по чл. 164, ал. 1 ГПК, а именно за:

**РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ЖАЛБАТА
СРЕЩУ РЕВИЗИОННИЯ АКТ**

1. установяване на правни сделки, за действителността на които закон изисква писмен акт;
2. опровергаване съдържанието на официален документ;
3. установяване на обстоятелства, за доказването на които закон изисква писмен акт, както и за установяване на договори на стойност, по-голяма от 5000 лв., освен ако са сключени между съпрузи или роднини по права линия, по сребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен включително;
4. погасяване на установени с писмен акт парични задължения;
5. установяване на писмени съглашения, в които лицето е участвало, както и за тяхното изменение или отмяна;
6. опровергаване на съдържанието на изходящ от страната частен документ.

От друга страна, съгласно чл. 158, ал. 1 от ДОПК, за съдебното производство е предвидена възможност за изслушване на свидетелски показания в случаите по чл. 57, ал. 2 от ДОПК. Следователно, за случаите, при които в ревизионното производство е допустимо установяване на факти и обстоятелства с писмени обяснения на трети лица, в съдебното производство е допустимо изслушване на свидетелски показания. Накрая, свидетелските показания би следвало да се обсъдят заедно с останалите доказателства и обстоятелства по делото и в съответствие с изискванията на чл. 172 от ГПК, приложим на основание чл. 144 от АПК.

V. ОСПОРВАНЕ, ПРИ НЕСЪГЛАСИЕ С ЕКСПЕРТИЗА

Оспорването може да стане още при изслушване на вещото лице, като се посочи какво точно се оспорва. Практиката обаче показва, че непълнотата или неяснотата в отговорите на вещото лице нерядко се дължат на неясно и неточно формулирани задачи. В такива случаи следва да се прецени необходимостта от оспорване на такова заключение въобще.

[Обратно към съдържанието на наръчника.](#)